

Gardar Joensen, stjóri á Kovanum tosar við skrivaran í Menningargrunninum, Martin Djurhuus. Í hondini hevur hann eina dós við kettumati

Nýggj føroysk framleiðsla:

Orð og myndir: jan

Kettumatur í Kovadósum

Í gjár komu tær fyrstu «Kovadósinar» við kettumati á marknaðin. Hetta er ein nýggj roynd, sum konservesvirkið Kovin í Sandavági er farið undir. Í

fyrstu atlogu hava tey framleitt 2000 dósir við kettumati, sum nú verða seldar kring alt Føroyar.

Gardar Joensen, stjóri á Kovanum sigur, at tað

verður rættiliga fitt keypt av kettumati í Føroyum, serstakliga úti á smáplássunum. Teir hildu tað vera rætt at royna hesa framleiðslu, soleiðis at okkum

ikki nýtist at innflyta hesa vøruna. Og so gevur tað eisini arbeiði til fólk í landinum.

Amanda

Tey eru annars í ferð við at framleiða rogn fyri dansku fyrítøkuna Amanda. Tað var fyrr í ár,

at Kovin gjørdi sáttmála við hesa fyrítøku. Gardar Joensen sigur, at arbeiðið hevur gingið væl, men alt hevur kortini ikki lagað seg sum tey høvdu vónað.

Ætlanin upprunaliga var at framleiða einar 4 mill. dósir av rognum fyri Amanda. Men tað visir seg, at ov lítið er til av rávøru. Kovin hevur higartil framleitt 1,5 mill. dósir av rognum og er rávøra eftir til seinast í september.

— Tá hava vit so helst gjørt 2,4 mill. dósir, sigur Gardar Joensen, sum kortini vónar, at tað onkursvegna fer at bera til at keypa rávøru. Kanska uttanlands. Men tað er sera ivastamt, tí rognseisongin er jú teir fyrstu mánaðirnar í árinum.

Uppá fyrispurning hvussu tað ber til, at Kovin ger ein sáttmála við Amanda, áðrenn fyrítøkan hevur tryggjað sær nokk av rávøru, sigur Gardar Joensen, at tað var tianverri nakað útlíðið, tá teir fingi sáttmálan í land og fingi veðhald fyri innkeypi av rognum. Tá høvdu virkinu longu selt umleið 100 tons av rognnøgðini, sum frammanundan ikki er tann stóra.

— Aftrat hesum kom so, at nógva staðni tóku menn als ikki rognini og hevur hetta so merkt

heilðarúrslitini.

Samlaða rognmengdin í Føroyum plagar at ligga millum 500 og 600 tons. Hetta heldur Gardar Joensen hevði verið nóg mikið til at fingið eina góða framleiðslu á virkinum. — Fåa vit føroyingar at taka øll rognini, so hevði borið til at framleitt einar 6 mill. dósir um árið. Hetta er tað, vit eiga at leggja okkum eftir, sigur stjóri á Kovanum.

Stongt helvtina av tíðini

Hann dylur ikki fyri, at tað hevur gingið rættiliga strítið hjá Kovanum, siðani virkið læt upp í 1982. Hetta er triðja árið og hevur virkið staðið stilt meira enn helvtina av tíðini. Samlaða rognframleiðslan hesi 3 árinu er umleið 3 mill. dósir.

Gardar Joensen sigur, at teir fóru undir framleiðslu av rognum, tí teir høvdu fingið at vita frá Fiskasøluni, at teir kundu vænta sær ein pris uppá 15 kr. kilo. Tá avtornaði og virkið skuldi gera støðuna upp við Fiskasøluna, var avrokningin bert 8-9 kr. kilo. Hetta merkti, at virkið hevði selt rognini

Framhald á síðu 20

Martin Kúrberg, fyrrv. grindarmaður:

Latið okkum nú fáa betri skil á grindadrápið

Ein tókk til lögmann fyri stóðu hansara mótvegis fremmandu umhvørvisfólkunum

Ein av okkara fyrrverandi grindarmaðnum er Martin Kúrberg í Havn. Hann var grindarmaður í 25 ár. Nú rættligt orðaskifti hevur tikið seg upp um grindadráp, hevur Martin Kúrberg biðið um pláss í blaðnum fyri eini viðmerking.

Hann sigur seg vera sera væl nøgdan við ta stóðu, sum Atli Dam, lög-

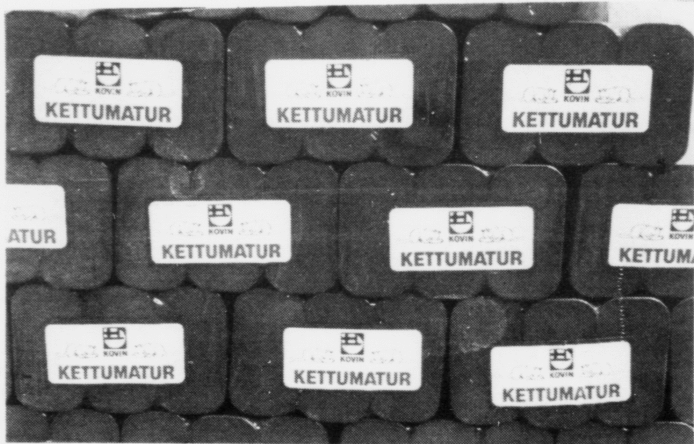
maður hevur tikið í aktuella grindaspurninginum.

— Tøk skalt tú hava fyri ta stóðu tú tók í hesum máli nú um dagarnar. Men hetta, sum nú er hent, havi eg væntað fór at henda seinastu 40 árinu — og nú hendi tað so. Tað er heldur ikki so løgið, tí her í Suðurstreymi hevur einki skil verið á grindadrápinum seinastu árinu.

Hetta hava ikki bert vit sjálvir lagt til merkis, men eisini tey mongu fremmandu, sum vit bjóða til Føroya at vitja. Og tey bera tað viðari, sum tey hava sæð og hoyrt.

— Men er tað nú so løgið, at hetta nú hendir, spyr Martin Kúrberg?

— Sjálvt um grindalógin hevur verið brotin ferð eftir ferð, og menn eisini

Nýggjasta vøran hjá Kovanum, kettumatur

eru klagadir fyri at hava brotið hana, so eru teir slopnir frá hesum uttan revsing.

Martin Kúrberg heldur, at tað framvegis verður ikki rætt at borið nógva staðni kring landið, tá menn drepa grind.

— Vit, sum hava verið við í drápi, vita, hvussu ringt skilið mangan er. Her er so nógv ein kann nema við, men skal eg lata tað ligga her.

Ein konkretur spurningur, sum vit áttu at tikið til umrøðu aftur, er sjálvur grindabáturin. Í grindalógini er talan um ein árabát og ikki um stór deksfær og seksæringar.

Eg haldi heldur ikki, at hesir bátar hoyra heima í einum grindadrápi. Vóru vit teir fyrirtuttan, tá sjálvt drápið fer fram, so hevði mangt verið óðrvisi og neyvan høvdu vit sæð allar tær ljótu myndirnar í útlendskum blaðum.

Martin Kúrberg sigur, at vit eiga sjálvandi ikki at lata fremmand umhvørvisfólk, sum ikki ynskja okkum nakað gott, sleppa at avgera lagnuna hjá grindadrápinum.

— Tað eiga vit sjálvi at gera. Og um vit høvdu borið okkum rætt at, so haldi eg heldur ikki, at vit høvdu øll hesi mótmælini.

At enda heitir Martin

Kúrberg á lögmann og biður hann fylgja hesum máli upp. — Tøkk enn einaferð fyri stóðutakan tina, men sum hægsti maður landin eigur tú nú at fáa veruligt skil á grindadrápið. Grindaformenn einsamallir megna tað ikki, tað ger bara Føroya lögmaður, sum eisini hevur hægsta myndugleika í hesum landi. Eg taki annars undir við lögmanni í, at vit eiga at varðveita Sandágerð sum hvalvág, men her krevst so, at vit drepa grindina, sum tað semir seg rættligum grindamonnum.

jan